

Ahmet AKSOY

"Önerim, meslektaşlarımızın günlük mesleki uğraşları dışında, meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları faaliyetlerine ilgi duymaları ve zaman ayırmalarıdır."

<http://akademi.itu.edu.tr/aksoy/>

Öncelikle bizi evinizde ağırladığınız için teşekkür ediyoruz. Sizi yaşadığımız ortamda tanımak, anlatmak bizim için de önemliydi. Kabulünüz için tekrar teşekkürler... Bu arada bütün arkadaşlarımızın, Ankara'daki sizi sevenlerin, herkesin çok selam ve sevgilerini iletiyoruz.

Lütfen, kendilerine ayrı ayrı benim sevgilerimi iletirseniz çok sevinirim.

Oda olarak bizler, öğrencileriniz ve tüm meslek camiası sizleri iyi tanıyoruz. Çalışmalarınız mesleğimize ve topluma mal olmuş şeyler. Kendinizden yine de kısaca bahseder misiniz?

20 Aralık 1932 tarihinde Niksar'da dört çocuklu bir ailenin son çocuğu olarak doğdum. Babam ben doğmadan 3 ay önce vefat etmiş, onu hiç tanıyamadım. O Niksar Yarbaşı Köyü'nün imamı imiş. Yeterli verimli arazisi varmış. Vefat edince biz sahipsiz kalmışız. Annemle birlikte Niksar'da anneannemde oturuyorduk. Biz gidip ziraat yapamıyoruz. Orada ziraat yapan, bizim tarlalarımızı ekip biçenler, maalesef bize hakkımızı vermiyorlarmış. Yarbaşı köyünün ilginç bir geçmişi vardır. Babamın da içinde olduğu bir grup 93 Osmanlı-Rus harbinde (1877-1878), Ahıska'dan gelip Osmanlı Devletine iltica etmişler ve Yarbaşı Köyü'ne yerleştirilmişler. Ne var ki bir süre sonra komşu köylüler, babamın köylülerine verilen arazilerin kendi tapu sınırları içinde olduğunu ileri sürerek, kendilerine verilmesi istemi ile mahkemeye başvurmuşlar.

Mahkeme yıllar sürüyor. Babam bir bakıma köylülerinin öncüsü imiş. Mahkemeyi izlemede ve yönlendirmede öncülük yapıyormuş. Annemle de bu süreçte evlenmişler. Mahkemeye taraf olan köyle bizim köy arasında gerginlik oluşmuş. Bu gerginliğin sonuçlarından birisi de, davacı köyün değirmeninde bizim köylülerin buğdaylarının öğütülmesinin olanaksızlaşması. Annemin anlattıklarına göre, bu çekişme sonucu yaşadığı zamanlar belirli köylerde değirmenler bulunmuş. Çiftçi buğdayını götürür, öğütür buna karşılık "değirmen hakkı" denen bir miktar buğday verir. O değirmen bizi büyüttü. Bir değirmencimiz vardı. Öğütmek için getirilen buğdaylardan değirmen hakkı alır, bizimle paylaşırdı. Gereklikçe köye gider, o buğdayları öğüttürür, getirir tüketirdik. Hiç açlık çekmedik.

Annemin dışında ailemizin yükünü, ablalarım ve daha güçlü kuvvetli kişiye ihtiyaç duyulan yerlerde ağabeyim çekerdik. İki kız kardeşim vardı, Sırasıyla, ablam, ağabeyim, bir ablam daha sonra da ben doğmuşum. Ailenin en küçüğü olarak benim de küçük katkılarım olurdu. Ağabeyimle ortaokula birlikte gidiyorduk. O benden üst sınıfta idi. Okula giderken beni

olaylardır. Bunlar çok değerli... Annem gibi onlar da vefat ettiler. Durakları cennet olsun.

Burada unutmadığım diğer bir çocukluk hatırasını aktarmak istiyorum. Bir defasında bir şeyler getirmek için köye beni gönderdiler. Bir eşeğimiz vardı. Üstüne bindirdiler ve yola koyuldum. Ben eşeğin üzerinde uyumuşum. 6, 7 yaşlarındayım. Birden uyandım ve dengemi bulamadım. Semerle birlikte devrildim. Yine eşeğe binmem lazım, başka türlü gidemem. Yol uzak çünkü. Semeri doğrulttum. Eşegi belirli bir yükseltinin önüne getiriyorum, tam üstüne bineceğim zaman önümden kaçıyor. O şekilde uzunca bir zaman uğraştım ama sonunda oturdum eşeğin üzerine. Gittim, işimi gördüm, döndüm.

Eğitim hayatıma ve meslek yaşantıma da genel olarak değinecek olursak; 1933 - 1948 yılları arasında ilk ve orta okulu Niksar'da, 1948 - 1951 yılları arasında Tapu ve Kadastro Lisesi Ankara'da 1951-1955 yılları arasında Yıldız Teknik Okulu'nda Harita ve Kadastro Mühendisliği Bölümü'nde okudum.

Yüksek lisans ve doktoramı 1955 - 1960 yılları arasında Bonn Üniversitesi'nde

sirtına alırdı. Ayağümde lastik ayakkabılar vardı. Kış günü yolda giderken ayaklarım üşürdü, o lastik ayakkabılarımı çıkarırdı ve okula gidinceye kadar ayağımı ovar, ısıtırdı. Ablalarım da beni çok korur ve el üstünde tutarlardı. Onların sevgi ve koruyuculuğu beni çok etkileyen, bir bakıma manen eğiten

Almanya'da yaptım. Doçent unvanımı 1967 yılında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'nde, Profesör unvanımı ise 1975 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği Bölümü'nde aldım. Askerlik görevimi 1960 - 1963 yılları arasında

Ankara'da, Harita Genel Müdürlüğü'nde tamamladım. Mesleğimle ilgili olarak 1956 yılının Haziran ve Eylül ayları arasında Kuzey Ren - Westfalya Ülke Ölçmeleri Dairesi'nde harita mühendisi olarak, 1960 yılının Mayıs ve Ekim ayları arasında Bonn Harita ve Kadastro Dairesi'nde harita yüksek mühendisi olarak, 1963 - 1965 yılları arasında Yıldız Teknik Üniversitesi Harita Kadastro Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak, 1965 - 1967 yılları arasında Bonn Üniversitesi Teorik Jeodezi Enstitüsü'nde araştırma görevlisi olarak, 1967 - 1970 yılları arasında yine Yıldız Teknik Üniversitesi Harita ve Kadastro Bölümü'nde doçent ünvanıyla öğretim üyesi olarak, 1970 - 1975 yılları arasında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği Bölümü'nde doçent ünvanıyla ve 1975- 1999 yılları arasında profesör ünvanıyla öğretim üyesi olarak görev yaptım. 20 Aralık 1999'da yaş haddinden emekli oldum.

Türkiye Ulusal Jeodezi ve Jeofizik Birliği, Jeodezi Komisyonu, Yıldız Teknik Üniversitesi Mezunları Derneği, İstanbul Teknik Üniversitesi Mezunları Derneği, Türk - Alman Dayanışma ve Eğitim Vakfı Mütavelli üyesi, Harita - Kadastro - Tapu Müzesi Derneğinin kurucu üyesi ve Odamız üyesiyim.

Mesleğimizle alakalı Klasik ve Uzay Jeodezi Bilim ve Teknikleri, Jeodezik Ölçülerin Dengelenmesi ve Matematik-İstatistik Analizi, Deformasyon Ölçüleri ve Lineer Hipotez Testleri, Mühendislik Jeodezisi konularında uzman olduğumu söyleyebilirim. Yıldız Teknik Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve

MSB Harita Genel Komutanlığı'nda Harita Yüksek Okulu olmak üzere Ölçme, Jeodezik Hesap, Küresel Trigonometri, Jeodezik Astronomi, Jeodezi, Dengeleme, Jeodezide Matematik İstatistik, Küresel Astronomi, Lineer Modellerde Parametre Tahmini ve Hipotez Testleri derslerini verdim. Bununla birlikte 34 Türkçe, 26 Yabancı dilde bildirim, 21 Türkçe, 9 Yabancı dilde makalem, 7 Türkçe ders kitabım, 9 ders notum, 20 araştırma raporum, 6 çevirim, 14 konuşmam ve 27 tane yönettiğim ya da katıldığım araştırma ve uygulama çalışmaları ve projelere ilişkin raporum bulunmaktadır.

Mesleğimizle ilgili kurum ve kuruluşlardan Odamız haricinde; 1980-1984 yılları arasında Türkiye Ulusal Jeodezi-Jeofizik Birliği Genel Kurul Başkanı, 1984-2000 yılları arasında Türkiye Ulusal Jeodezi ve Jeofizik Birliği Konseyi Jeodezi Komisyonu Üniversite Temsilcisi ve Türkiye Ulusal Jeodezi Komisyonu Yerkabuğu Hareketlerini Belirleme ve teorik değerlendirme Çalışma Grubu Başkanı, 1975-1978 ve 1982-1986 yılları arasında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi Yönetim Kurulu Üyesi, 1988-1995 yılları arasında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi Jeodezi ve

Fotogrametri Mühendisliği Bölümü Jeodezi Anabilim Dalı Başkanı, 2002-2010 yılları arasında Türkiye Ulusal Jeodezi ve Jeofizik Birliği Ulusal Deprem Programı Danışma, Değerlendirme ve Yönlendirme Kurulu (DDYK) üyesi olarak görev aldım. Evliyim ve Yasemin isminde bir kızım, iki de torunum var.

Harita Mühendisi olma kararınızı belirlerken sizi etkileyen şeyler nelerdi?

Orta Okula giderken, vakit buldukça taşınmaz alım satımıyla uğraşan bir kasaba büyüğümüzün yanında evrak getir-götür işleri ile de uğraşıyor, bazen de kendisine gazete okuyordum. Sık sık da Tapu Dairesinde işlerini izliyordum. Tapu Sicil Memuru ile tanışmam, Tapu ve Kadastro Lisesi'ne ilgi duymama yol açtı. Ortaokuldan mezun olduğumda doğduğum ilçemde öğrenimime devam olasılığım yoktu. Lise ya da meslek okulları için Niksar dışına gitmem gerekiyordu. Ekonomik durumum buna uygun değildi. Bir süre sonra, ortaokul öğretmenlerim annemi çağırışlar Parasız yatılı Devlet Lisesi, Sağlık Meslek Okulu ve Tapu ve Kadastro Meslek Okulu'na başvururdum, bunların giriş sınavlarına katıldım. İlk yazılı sınav sonucu Tapu ve Kadastro Okulu'ndan geldi. Sözlü sınav için Ankara'ya gittim, kazandım ve okula başladım. Yıl 1949 ve Sivas Devlet Lisesi parasız yatılı sınavını da başardığımı ve Kadastro Okulunu bırakıp, önü açık olduğu için Sivas'taki liseye gitmemi önermişlerdi. Annem bu haberi bana ilettiğinde, Yıldız Teknik Okulu'nda Harita Kadastro Mühendisliği şubesinin açılacağı söylentileri vardı. Kadastro Okulu'ndan arkadaşlarım da olmuştü, yemekler ve ortam güzeldi.

Ankara'da kaldım ve bu okulu bitirip 1951'de Yıldız Teknik Okulu Harita ve Kadastro Şubesi'nde öğrenime başladım. Bu okulu benimsememde diğer bir etken olarak, Rahmetli Mümtaz Tarhan'ın bir davranışımı da kısaca belirtmeliyim. Sözlü sınav için Ankara'ya geldiğimde ilk olarak Tapu ve Kadastro Okulunun Kızılay-Demirtepe'deki okulunu görmek için gittim. Okul çalışanı ile tanıştım. İyi bir rastlantı olarak Niksarlı çıktı. Onunla dereden, tepeden konuşuyorken okul kapısından iyi giyimli iki beyefendi girdi. Hemşerim fark ettirmeden başıyla birini gösterip "bu Genel Müdür" dedi. Genel Müdür beni gördü ve yanına çağırdı. "Burada ne arıyorsun" dedi. "Sınava geldim" dedim, "yatacak yerin varmı" dedi, "henüz yok"

dedim. Yandaki Bey'e, "Bu delikanlı öğrenci yatakhaneinde kalsın" dedi. Sonra tekrar bana döndü "paran varmı" dedi. "Var" dedim. "Göster" dedi. Cüzdanımı çıkarıp verdim. Yüzünü buruşturdu, "Bu delikanlı sınavlarının sonuna kadar benim hesabıma Kızılay'da, Özen Lokantası'nda yemek yesin" dedi. Çok şaşırılmış ve sevinmişim. Tapu ve Kadastro Genel Müdürü, unutulmaz insan rahmetli Mümtaz Tarhan!

Lisans eğitiminiz sonrasında akademisyen olmayı tercih ederek yüksek lisans ve doktora eğitimlerinizi tamamladınız. Bu alana yönelmenizdeki temel amaç neydi? Türkiye'de Harita Kadastro öğretiminde yüksek lisans yapma olanağı yoktu. Yurt dışına gitmek bir hayaldi. Bu hayalin gerçekleşmesinde, yukarıda ortaokul zamanında

desteğini gördüğümü belirttiğim kasaba büyüğüm değerli insan, manevi huzurunda saygıyla eğildiğim Hamdi Bazloğlu'nun teşvik ve maddi desteği temel bir rol oynadı. Onu bir ziyaretimde "Teknik okulunu bitirdiğinde ne yapmak istiyorsun?" diye sordu. "Mühendis olacağım, çalışmaya başlayıp annemi rahat ettireceğim" dedim. O zamanlar mühendisler iyi para kazanıyorlardı. Sana onu sormuyorum, gerçekten ne yapmak isterdin?" dedi. "İmkanım olsa Almanya'ya gidip öğrenimime devam ederdim" dedim. "Niçin gitmiyorsun?" dedi. "Ama Efendi Amca, (Ona böyle hitap ederdim), şu an bu mümkün değil. Belki ilerde bir burs bulabilirsem düşünebilirim" dedim. "Hayır gideceksin, masraflarını ben karşılayacağım, annene de göz kulak olurum" dedi.

Başlangıçta akademisyen olma konusunda karasızdım. Doktora öğrenimini tamamladıktan sonra yurda döndüğümde akademik hayatı seçmem, Yıldız'da hocalarım olan saygıyla andığım değerli insanlar Macit Erbudak, Ekrem Ulsoy ve Burhan Tansuğ Beylerin teşviki ile oldu.

Yurtdışında öğrenim görmenin olumlu ve

olumsuz yanlarını genç meslektaşlarımızla fikir oluşturması açısından bizlerle paylaşabilir misiniz? Sevgili eşiniz Marietta Hanım ile de bu süreçte tanıştığınızı biliyoruz. Bu konuyla ilgili eklemek istedikleriniz nelerdir?

Yurtdışında öğrenim görmek, gelişmiş teknolojiyi tanımak yanında, başka toplumları, yaşam tarzları, gelenek görenek ve değer yargıları açısından tanımak kuşkusuz çok ilginç ve önemli. Bu bilgi ve deneyimler sizlerin de görüş açılarınızı ve davranışlarınızı etkiliyor. Kendi dünyanız dışında başka dünyaların da olduğunu görmek çok önemli. Özellikle gelişmiş ülkelerde görev anlayışı, toplumsal sorumluluk ve insan ilişkilerinde saygınlık gibi insan davranışları bizler için de güzel örnekler oluşturabiliyor.

Manevi huzurunda saygıyla eğildiğim Prof. Dr. Erdoğan Özbenli ile, hala canlılığını koruyan ve özlem duyduğum Almanya Hatıralarım var. İçinde çocuksu olayların da olduğu ve bunları da yine duygusal boyutlarını koruyarak dile getirmek ve bu günleri onun yokluğunda tekrar yaşamak istiyorum. Bu fırsatın verilmesinde vesile olunmasına müteşekkirim.

Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer. Erdoğan'la 1951'de, İstanbul Teknik Okulu, Harita ve Kadastro Şubesi giriş sınavı sonuçlarının asıldığı tablonun önünde matematik sonuçlarını incelerken tanıştık. İkimiz de kazanmıştık. Sevindik ve birbirimizi kutladık. Bu tanışma uzun yıllar sürecek bir dostluğun da başlangıcı idi aynı zamanda. Evlerimiz Yıldız Cihannüma Mahallesinin birbirine yakın sokaklarında idi. Her ikimiz de annelerimizle mütevazı koşullarda oturuyor, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün verdiği bursla geçinmeye çalışıyorduk.

Teknik Okulunda yardımlaşmalı ve dayanışmalı geçen öğrencilik yıllarının sonuna yaklaştığımızda, içimize Almanya'ya giderek öğrenimimize devam etmek sevdası düştü.

Çünkü İstanbul Teknik Okulunda ve Türkiye'de yüksek mühendis olma yolu kapalı idi. O yıllarda zaten Türkiye'de lisans ve yüksek lisans olarak iki kademeli yüksek eğitim yoktu. Okulumuzdaki öğrenimimizin özellikle son yılında bu düşünce bizi iyice etkisi altına almıştı. Uyurken rüyalarımızda, uyanırken konuşmalarımızda hep bu

fikir vardı. Bu tam bir tutku halini almıştı. Okulda Almanca öğreniyorduk. Rahmi Öztoprak Hoca'nın mekanı cennet olsun. bize Almancayı iyi öğretiyordu. Biz de fena öğrenciler değildik. Ama daha da ilerletmek, geliştirmek ve özellikle telaffuzdaki noksanlıklarımızı gidermek için bir gramofon ve kitapları ile birlikte Lingafon plakları aldık.

Her akşam dinliyor ve tekrarlıyorduk. Öyle ki sonuçta plaklardaki konuşmaların büyük bir çoğunluğunu tonları, vurguları ve telaffuzları ile ezberlemiştik. Bazı cümleler hala aklımda.

1955'de mezun olduk ve hiç vakit kaybetmeden Dövizli Özel Öğrenci statüsü verilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı'na başvurduk. Şimdi nasıldır bilemiyorum. Bu statüde her ay için belirlenmiş bir miktarda Türk Parası yatırılıyor, karşılığında Alman Markı alınıyordu. O zamanki rayıç 66 kuruş karşılığı 1 Alman Markı idi. Biz Milli Eğitim Bakanlığı'ndan haber beklerken, ki çok uzun süreceği söylenmişti, boş durmadık. Bir meslektaş ağabeyimizin yükleniciliğinde Niğde-Aksarayda, Hasan Dağı'nın eteklerinde Ülke Nirengi Ağı, 3. derece nokta sıklaştırması (teksif nirengi) çalışmalarına katıldık.

Arazide köy yakınlarında çadırda kalıyorduk. Aklımız Ankara'da, gözlerimiz yollarda idi. Biz üç genç mühendis; İlhan Bayrak, Erdoğan Özbenli ve ben ekipler oluşturarak çalışıyor, arada birimiz çadırda kalarak yemek pişiriyor, ortaklığı topluyorduk. Çünkü araziye gelirken Aksaray'dan bir ahçı tutmuş, ancak bulgur çorbasından başka bir yemek pişiremediği için yol vermiştik. O gün Erdoğan çadırda kalmıştı. Akşam işten dönüğümüzde bizi çadırın önünde karşıladı. Elinde bir zarf vardı ve bana göstererek sallıyordu. Koştum kaptım ve açtım.

Evet, Milli Eğitim Bakanlığında bir yazı idi ve dövizli özel öğrenci olarak kabul edildiğimizi bildiriyordu. Çok sevinmiştik. Erdoğan askerliğini daha önce yapmıştı. Benden askerliğimi tecil ettirmem isteniyordu. Bunun için bağlı olduğum şubeye, Niksar'a gitmem gerekiyordu. Yüklenici bize yiyecek paramızı bırakıp gitmişti. Yol için paramız yoktu. Arkadaşlarım saatlerini ve dolma kalemlerini bana verdiler ve paraya çevirmem için beni Niğde'ye gönderdiler.

Niğde'de bir yukarı, bir aşağı dolaşıyor, yanımdakileri satmak için bir girişimde bulunmaya cesaret edemiyordum. Tesadüfen Kadastro Lisensinden bir sınıf arkadaşımla karşılaştım ve para sorunun çözüldü. Yüklenici üç aylık çalışma ücretimizi henüz ödemedi (hala ödemedi) ama biz yol parasını denkleştirmiştik ve biraz da cep harçlığımız vardı, Almanya'ya gitmek üzere Sirkeci'den trenle 1955'in Ekim ayında yola çıktık. Hannover'de bizi, daha önce oraya gitmiş, benim Kadastro Meslek Lisensinden sınıf arkadaşım, nur içinde yatsın, Halit Ağaoglu karşıladı. Yer bulmamızda ve diğer sorunlarımızda bize çok yardım etti. Burada 6 ay kaldık ve bu süre içinde Almanca'mızı geliştirmeye çalıştık. Bu sürede üniversitelerle yazışmalarımızı da sürdürüyorduk. Almanya'da, iki kademeli bir öğretim yoktu, bizde olduğu gibi. Bizimki türünden başvuruları her üniversite kendi ilgili komisyonlarınca karara bağlıyordu. 4 yıllık bir mühendislik eğitimi almış olduğumuz halde, bazı üniversiteler bizi birinci yarı yıldan başlatmayı öneriyor, bazıları moral bozucu benzer cevaplar veriyorlardı. En olumlu cevap Bonn'dan (FriedrichWilhelm Üniversitesi'nden) geldi ve bizi 6. yarıyıldan başlatmayı kabul ettiler.

Almanya'da ilk yıllar öğrencilik yaşantımızı hiç de kolay geçmiyordu. Genellikle parasızlık çekiyorduk. Türkiye'den gelen paralar düzensizdi. Erdoğan'la kesemiz birdi. Kime para gelmişse onu ortaklaşa harcıyorduk. Bir defasında bir ayın sonu ve günlerden Cuma, bizim hiç paramız kalmamıştı. Ancak pazartesi günü bankadan para alabilecektik. Sanıyorum bana para havale edilmişti. Yapacak bir şey yoktu. Evlerimize çekildik ve pazartesinin gelmesini beklemeye koyulduk. Cumartesi öğleden sonra Erdoğan belirirdi. Ben kanepenin üstünde uzanmış, açlığım dayanmaya çalışıyordum. Kapıyı açtım, içeri girdi ve elini cebine atıp 5 Marklık madeni bir parayı baş ve işaret parmağı arasında tuttu. "Ne görüyorsun?" dedi. Bu anı hiç unutamam. Hemen bakkala gittik ve iki günlük yiyecek aldık. 2 Markımız da arttı. Bu 5 Markın kaynağı ilginçtir. Erdoğan'ın anlattığına göre, o da benim gibi bozuk moralle oturuyorken ev sahibinin dikkatini çekmiş. Bir işçi olan zat, Erdoğan'dan bu durgunluğun sebebini sormuş. O da durumu anlatmış. İyi kalpli insan, "size verebileceğim 5 Markım var, alırsanız beni çok sevindirirsiniz" demiş. Bir süre sonra Türkiye'den para gelişi çok aksamaya

başlamıştı. Benim koruyucu ailem, Allah rahmet etsin, vefat etmişti. Erdoğan'ın durumu da iyi değildi. Sömestir aralarında çalışarak durumu idare ediyorduk.

1957 yılında sınavlarda iyi bir derece ile başarı sağlayarak, yüzümüzün akı ile çıktık ve Yük. Müh. Diplomasını aldık. Ben Bonn Kadastro ve Ölçme Dairesi'nde işe başladım. Erdoğan da bir süre için Aachen Şehrine gitmişti. Kısa süre sonra tekrar Bonn'a döndü ve Prof. Wolf'un yanında araştırma görevlisi olarak görev aldı. Bu arada ben Prof. Meurers'in, o ise Prof. Wolf yönetiminde doktora çalışmalarına başladık. Maddi sıkıntımız kalmamıştı. Erdoğan'ın annesi Seniye Hanım Teyze de Bonn'a gelmişti. Nur içinde yatsın, bizlerde çok emeği var, bizlere annelik etti.

Öğrenciliğimiz esnasında teknik gezi olarak yaptığımız Hollanda, Belçika ve İngiltere gezilerine ek olarak, 1958 yazında birer motorlu bisiklet (mopet) alıp Almanya turuna çıktık. 1959 yılında da Erdoğan'ın yeni fiat marka arabası ile Fransa turu yaptık.

Ben doktora çalışmalarını sonlandırdıktan hemen sonra 1960 başında Türkiye'ye döndüm O biraz daha Almanya'da kaldı ve 1963'te yurda döndü. Bir süre serbest çalıştıktan sonra 1964'te Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde görev aldı. Amacı burada bir jeodezi bölümü açmaktı. Bölümün açılmasında baş rol oynayarak, 1968de, yüksek mühendislik eğitimi vermek üzere Jeodezi Enstitüsü'nün açılışını sağladı. Bu gelişme, 1950de İstanbul Teknik Okulunda mühendislik öğrenimi için açılan Harita ve Kadastro Mühendisliği Şubesinden sonra ikinci bir kilometre taşı, ama statüsü yönünden ilk kilometre taşıdır. Çünkü, daha sonra Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği Bölümü adını alacak bu kurum, İstanbul Teknik Okulu'nun o yıllarda henüz yetkilendirilmemiş olduğu akademik aşamaları tümüyle sağlayan bir kurumdur. Bu noktada Erdoğan'la Almanya'daki sohbetlerimizi ve kurduğumuz hayalleri anımsıyorum.

Erdoğan'ın başarısı bu enstitünün kurulması ile kalmadı, aynı zamanda öğretim için kadro oluşturmada da çok çaba gösterdi ve güçlü bir kadro oluşturdu. Ahmet Yaşayan, Onur Gürkan, Dr. Muzaffer Şerbetçi*. Türkiye Tüdeş, Zeki Uzuner ve kısa süre sonra katılan Erdal Koçak, Haldun Özen,

Ergun Uğur, Şerif Hekimoğlu ve Ergün Öztürk bu kadronun değerli üyeleri idi.

Bu kadro hayranlıkla izlenen başarılı çalışmalar yaptı ve KTÜ'deki bu bölümü saygın bir konuma getirdi. Ama ne yazık ki 70'li yılların öğrenci hareketleri bu uyumu olumsuz etkiledi ve bu değerler arasındaki bağları kopardı.

Trabzon'daki bölüme ben de bir süre ders vermeye gittim. O günlerde ve yıllarda, Erdoğan'la uzun sohbetlerimizde, meslek sorunlarımıza ilişkin fikir alışverişini yanında, Almanya yıllarımıza gidiyor ve o günleri tekrar yaşıyorduk. Erdoğan 1984 sonlarında Edirne Trakya Üniversitesi'ne geçti. İTÜ'ye atanması için de bir başvuruda bulunmuş ama kadro bulunamadığı için bu başvuru olumlu sonuçlanmamıştı. Benim bu başvuru ve sonucundan daha sonra haberim oldu.

Onunla son defa açık kalp ameliyatı öncesinde hastanede görüştük. Soğukkanlı ve cesurdu. Ama ne yazık ki ameliyattan çıkamadı. Erdoğan çok zeki, yetenekli ve çok bilgili bir insandı. Türkçe'yi çok güzel konuşur ve yazardı. Almanca bilgisi de çok iyi ve konuşması düzgündü. Bu vasıfları ile

çevresinde hayranlık uyandırır. Erdoğan değerli bir bilim adamı, seçkin bir meslektaş, güvenilir bir dosttu. Onu çok erken yitirdik. Ruhü şad olsun.

Eşimle 5 Aralık 1959'da Bonn'da tanıştık. 12 Mart 1963'te evlendik. Ben 1960'ta Almanya'dan dönüp yedek subaylık hizmetime başladım ve bitiminden hemen sonra da evlenmek için Almanya'ya uçtum. Evlendik ve döndük.

Sordunuz, söylüyorum; kuşkusuz bir çok açıdan ayrı ülkelerden olan kişilerin evlenmesinde koşulların ideal olduğu ileri sürülemez. Gelenekler, görenekler, alışkanlıklar, aile yapısı, aile fertleri arasındaki ilişkiler önemli farklılıklar gösteriyor. Çeşitli sorunlarla karşılaşabiliyorsunuz. Ama güçlüklerin birlikte üstesinden gelme çabası, bizi daha

da birbirimize yaklaştırdı.

Akademisyen olduğunuz süre boyunca güncel problemlere ilişkin birçok tez çalışmasına katkı verdiniz, proje yönettiniz. Bu çalışmalarınız göz önünde tutarak, dün ile bugün arasında harita mühendisliği eğitimi ve akademik çalışmalara ilişkin gözlemlerinizi nelerdir?

Bu soru çok kapsamlı bir cevap gerektiriyor. Çünkü diğer branşlarda da olduğu gibi Harita ve Kadastro sektöründe de son zamanlarda teknolojilerde çok hızlı gelişmeler yaşanmıştır ve yaşanmaktadır. 1960'tan sonra yer uydularının jeodezide kullanımı başlatılmış, uydu jeodezisinde sağlanan büyük gelişmelere ilk kez kara parçalarının ortak bir koordinat sisteminde birleştirilebilmesi olanağına ulaşılmıştır.

Bu gelişmelere paralel olarak, Jeodezide bilgi, bulgu ve yöntemler gelişmiş, istek ve beklentilere uygun olarak mesleki uygulama alanları önemli oranda genişlemiş ve üretilen hizmetler de çeşitlenmiştir. Mesleki faaliyetler salt teknik değil, toprak-insan ilişkilerinde toplum düzeninin sağlanması ve korunmasında da etkilidir. Teorik çalışmalar yanında günümüzde; savunma,

vergi, yargı, şehirleşme, imar, kamulaştırma, arsa ve arazi kullanımının düzenlenmesi, mühendislik projelerinin hazırlanması ve gerçekleştirilmesi, sosyal, kültürel, turistik, teknik ve ekonomik planlama gibi toprakla ilgili her türlü tasarım ve uygulama ile taşınmaz mülkiyetinin devlet güvencesinde korunması hizmet ve faaliyetlerine duyulan gereksinimler karşılanmaktadır. Mesleki faaliyetler, üretimdeki çeşitlenmelere uygun olarak çeşitli başlıklar altında gruplandırılabilir. Bunlardan birisi jeodezik altyapı çalışmalarıdır. Jeodezik altyapı çalışmalarının başında nirengi, nivelman ve gravimetri gibi çeşitli çalışmalar

“Jeodezik Temel Ağlar”ın oluşturulmaları ve geliştirilerek yaşatılmaları gelir. Jeodezik çalışmaların tümü, temel ağı oluşturan noktalardan başlar. Temel ağların kurulup yaşatılması, gelişmiş toplumların asla ikinci planda tutamayacakları bir faaliyettir. Bu nedenledir ki temel ağların bir ülkenin gelişmişlik düzeyini yansıttığı söylenmektedir.

Jeodezik faaliyetler olarak sıralanan hizmetlerin sürekliliği, bütünlüğü ve yaygınlığı, temel ağların da bir bütünlük içinde “Ülke ağları” olarak ülkeler bütünlüğünde, hatta ülkeleri ve kara parçalarını içine alan bütünlükte ele alınmasını gerektirmekte, ağlara ilişkin doğrulukların ise, günün teknik ve toplumsal beklentilerini karşılamaya yetecek ölçüde olması istenmektedir. Ülke sınırlarını aşan Jeodezik sorunlara birlikte çözüm aramanın bir sonucu olarak, kuruluşu 1864 yılına uzanan Uluslararası Jeodezi Topluluğu ve daha sonraları kurulan Uluslararası Kartografya Birliği, Ulusal Fotogrametri ve Uzaktan Algılama Birliği ve Uluslararası Haritacılar Federasyonu gibi uluslararası organizasyonlar kurulmuştur. Uluslararası Jeodezi Topluluğu 1919'da bugünkü Uluslararası Jeodezi-Jeofizik Birliği'nin bir üye topluluğu olmuştur. Özellikle bu organizasyonların faaliyetleri sayesinde jeodezide uluslararası yoğun bir bilgi alışverişi gözlenmekte, teknoloji ve yöntemlerle de hızlı bir gelişmenin sağlandığı görülmektedir. Bu gelişmelerin başında, uzay tekniğinin Jeodezik amaçlı kullanımında, diğer adıyla uzay jeodezisinde ve bilgisayarlardan yararlanma tekniğinde kaydedilen gelişmeler gelmektedir. Bunların yanında uzaklıkların elektronik tekniği ile ölçülebilmesi jeodeziye yeni boyutlar ve imkanlar kazandırmıştır. Günümüzde yerden uydulara uzaklıkların lazer ışınla uzaklık ölçerlerle ölçülebilmesi ve GPS tekniği ile uydu gözlemlerinden noktaların üç boyutta konumlarının yeterli doğrulukta belirlenmesi mümkün olmaktadır. Bu sayede ulusal ve uluslararası nirengi ağları kurulmuştur ve kurulmaktadır. 4 Ekim 1957'de “SPUTNIK 1” uydusunun fırlatılması ile bilim ve teknikte yeni bir çığır açılmış, jeodezi de bu gelişmelerden nasibini almıştır. Bilgisayar teknolojisindeki gelişmelere GPS teknolojisinin de eklenmesi, mesleki uygulamalarımızda çağ atlatmıştır. Klasik jeodezide yersel ölçülerle oluşturulan nirengi ağları yerini GPS ağlarına bırakmıştır.

Bu gelişmelerin izlenmesi ve edinilen yeni bilgilerin aktarılması, özellikle akademisyenler için önemli ve zevkli bir misyondur. Uygulamayı üstlenen meslektaşlarımızın da bilgilerini güncelleştirme çabasında olmaları zorunludur. Mesleki yayınların ve dergilerin teşvik edilmesi gereklidir. Bu bağlamda Odamız da görevler düşmektedir.

Oda içerisinde yer aldığınız çalışmalar, üstlendiğiniz görevler nelerdir? Bugüne kadarki Oda çalışmalarınız içerisinde, yapmış olmaktan en çok övünç duyduğunuz çalışma nedir?

HKMO ile tanışmam 1962 başlarına rastlar. Ankarada askerlik hizmetime başlamıştım. O yıl Odaya üye oldum. Okul arkadaşlarımızın üyelik numaraları 60'la başlayan sayılardadır. Benim üyelik numaram 326 dır. O yıllarda yedek subay askerlik süresi 2 yıl idi. Oda Yönetim Kurulu'nda görev aldım. Bu görevde somut etkinliğim, Harita ve Kadastro Mühendisliği Dergisi'nin çıkartılması kararına katkım oldu.

Oda içerisinde, İstanbul Şube 6 ve 7. dönem Şube Başkanlığı, 19, 20 23 ve 24. dönem delegeliği, 24. dönem Şube Danışma Kurulu üyeliği ve Genel Merkez 34., 35. ve 36. dönem Öğretim ve Yayın Çalışmaları Sürekli Bilimsel ve Teknik Komisyonu Başkanlığı, 1. ve 2. Genç Haritacılar Günleri, Yürütme Kurulu Başkanlığı, 40. dönem Genel Kurul üyeliği, 2003 - 2011 yılları arasında Hakemli Jeodezi, Jeoinformasyon ve Arazi Yönetimi Dergisi, Hakemli Dergi Yayın Kurulu Yazı İşleri Müdürlüğü ve editörlüğü görevlerinde bulundum. Bununla birlikte, yine İstanbul Şubemizin 1. dönem Akademik Çalışmaların Saptanması ve Üyelere Aktarma Komisyonu, 9. dönem Meslek İçi Bilgi Geliştirme Komisyonu, 10. dönem Açıklamalı Örneklemeli BÖHYK Kitabı Hazırlama Komisyonu, 14. dönem Meslek İçi Eğitim Komisyonu, 18. dönem Lisanslı Ölçme Büroları Yönetmeliği Çalışma Grubu, 15. dönem Mesleki Eğitim Tanıtım ve Yayın Komisyonu, 16. Dönem Büyük Ölçekli Haritaların Yapım Yönetmeliği Komisyonu, Uzman Mühendislik Mimarlık Mevzuatı Çalışma Grubu ve Genç Haritacılar Günleri Çalışma Grubu, 17. Dönem Mesleki Kurultay Düzenleme Kurulu, 19. dönem Sürekli Teknik Bilimsel Komisyonlar Yönetmeliği Çalışma Grubu ve İstanbul Kadastro Sorunları ve Çözüm Önerileri Çalışma Grubu, 21. Dönem Tapu ve

Kadastro Meslek Lisesi Etkinliği Düzenleme Komitesi, 22. Dönem Mesleki Sorunlar Komisyonunda üye olarak yer aldım. Ulusal düzeyde gerçekleştirilen etkinliklerimizde ise 3. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı Başkanlığı, 10. THBTK Bilim Kurulu üyeliği, 11. ve 12. THBTK Danışma Kurulu ve Bilim Kurulu üyeliği, 13., 14. ve 15. THBTK Danışma Kurulu üyeliği, Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi 2007, 2013 ve 2015'te Düzenleme Kurulu üyeliği görevlerini üstlendim.

Bunların içerisinde en çok övünç duyduğum görevi seçmek kolay olmayacak. Ancak sunu söyleyebilirim; meslektaşlarımla birlikte olmak, ülke ve meslek sorunlarını tartışmak bana hep büyük mutluluk vermiştir.

Yine Odamızda önemli görevler üstlenmiş meslektaşlarımızla birlikte Harita Kadastro Tapu Müzesi Derneği çalışmalarını yürütüyorsunuz. Bu çalışmalar hakkında paylaşmak istedikleriniz nelerdir?

Mesleğimiz için Önemli diğer bir konu, meslek müzesidir. Bilindiği gibi, değerli meslektaşımız Prof. Dr. Tevfik Ayan'ın ifadesi ile " Müze, konusunda milli ve evrensel tarihi gelişmelerin ve etkili olmuş kişilerin öğrenilmesinde ve araştırılmasında motivasyon yaratan önemli bir kavramdır. Diğer bir yönüyle müze, insanlığın evrimini günümüzde görsel olarak yaşatan, nesilden nesile kültür taşıyan, kültür varlıklarını koruyan bir kurumdur. Bir başka bakış açısından ise müze, toplumların geçmişlerinin, kültürleriyle tanıtılması görevini üstlenir. Günümüzde müzelerin ulaştığı işlevsel bir anlam da, onların bir araştırma ve bir öğretim kurumu olmasıdır. Müze, araştırmaya olanak sağlayan, bilgi üretimini yönlendiren bir kaynaktır." Mesleğimizde görkemli bir geçmişi vardır. Haritacılıkta bugünkü bilgi düzeyine ulaşılmasında, matematik, fizik, astronomi gibi temel bilimlerle iç içe, Pithagores, Aristoteles, Archimedes, Eratosthenes, Posidonius, Halit bin Abdülmelik, Ali Bin İsa, Kaşgarlı Mahmut, İdrisi, Piri Reis, Huygens, Newton, Cassini, Picard, Bouger, Legendre, Delambre, Everest, Gauss, Helmert ve daha nice bilginin buluş ve görkemli katkıları olmuştur. Bu faaliyetlerde ünlenmiş Türk Haritacılarının anısına, Unesco 2013 yılını Piri Reis ve 2014 yılını minyatür haritaları ile ünlü Matrakçı Nasuh yılı ilan etmiştir. Eskilerde, özellikle Osmanlı

İmparatorluğu idaresinde, toprak-insan ilişkilerini düzenleyen kayıtlar tutulmuş ve arşivlenmiştir. Değerli meslektaşımız Prof. Dr. Erol Köktürk'ün bir yazısında belirttiği gibi ilk arazi yazımlarının Orhan Gazi zamanında (1326-1360) Defteri-Köhne adı altında yapıldığı bilinmektedir. Bundan sonraki yazımlar ise, I. Mehmet (Fatih) zamanında yapılması öngörülen ve I. Süleyman (Kanuni) zamanında (1534) hız ve önem verilen, kesintisiz olarak yüzyıl (1634'e kadar) süren arazi yazımlarıdır. Kuyudu Kadime ya da Kuyudu Hakani denilen 2350 cilt defterden oluşan eski kayıtlar halen Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM) arşivindedir ve günümüzde hem tarihsel bir kaynak, ama aynı zamanda da o zamanlar Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde bulunan Bosna Hersek'ten Filistin'e kadar birçok ülke ile ilgili verileri içeren belgeler olarak saklanmaktadır. İyelik hakkıyla ilgili önemli belgelerden biri olan tapunun dışında, tarihi belgeler olarak Osmanlı İmparatorluğu'nda kamu mülklerini ve yapılarını, işletim, bakım, onarım ve yaşatılmalarına yönelik düzenlemeleri yazılı olarak ören vakıfnameler büyük önem taşır. Örneğin kilise olarak yapılmış bulunan bugünkü Ayasofya Müzesinin 60 metrelik bir ceylan derisi üzerine Fatih Sultan Mehmet tarafından yazdırılan vakıfnamesi, süslemeleri ile önemli bir sanat eseri niteliği taşır. Bizim gibi Mesleki geçmişi eski olan gelişmiş ülkelerde, harita ve haritacılık müzeleri kurulmuştur ve çok ilgi görmektedir. Ancak kökleri insanlık tarihi ile anılan haritacılığın, ülkemizde kendine özgü, yerli yabancı herkese açık bir müzesi ne yazık ki yoktur. Böyle bir müzenin kurulması için değişik girişimler olmuştur. Ancak müzenin kurulması ve yaşatılması gibi uzun erimli her türlü girişim yönünden, sadece bu misyonu amaç edinen bir dernek kurmanın yararlı olacağı sonucuna varılarak 11 Şubat 2014'te "Harita-Kadastro- Tapu Müzesi" kurulmuştur. Değerli Meslektaşımız Arif Delikanlı'nın bu derneğin kurulmasında çok emeği vardır. Muzekur.org internet sitesinde daha ayrıntılı bilgiler yer almaktadır.

Bu dernek, anılan müzenin kurulması ve işletilmesini sağlayacak çalışmalar yapacak kurum ve kuruluşların etkinliklerine bir alternatif değildir. Derneğin amacı, Tüzüğünde belirtildiği üzere, alanlarında tarih ve sanat değeri

taşıyan bilgi ve belgelerin gün ışığına çıkarılıp derlenmesine, bunların onarılacak korunmasına ve sergilenmesine olanak sağlayacak bir "Harita- Kadastro-Tapu Müzesi" kurulmasına ve onun yaşatılmasına katkı sağlamaktır.

Meslektaşlarımızın bu derneğin faaliyetlerini desteklemelerine manevi bir sorumluluk olduğu görüşünü taşıyorum.

Meslektaşlarımıza, mesleğimiz ve Oda çalışmalarını hakkında ne gibi talep ve önerilerde bulunabilirsiniz?

Önerim, meslektaşlarımızın günlük mesleki uğraşları dışında, meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları faaliyetlerine ilgi duymaları ve zaman ayırmalarıdır. Meslek, toplum ve çevre sorunlarına karşı duyarlı olmak insana özgüven, cesaret, mutluluk ve coşku veren çaba ve davranışlardır. Birliktelik dayanışma sağlar ve aidiyet hissini güçlendirir.

Ahmet Aksoy'a bizimle paylaştığı bu değerli bilgiler için teşekkür ediyor, sağlıklı ömürler diliyoruz..